

Hållbara materialval

Region Skåne

Guide för miljö- och klimatsmarta alternativ vid beställning och användning av förbrukningsmaterial

Guiden uppdaterades okt 2024

Hållbar resursanvändning

Varje dag använder Region Skåne:

- 178 000 undersökningshandskar
- 9,5 km britspapper/underlägg
- 9 000 engångsmedicinbägare

Visste du att Region Skånes miljöprogram ska leda till en minskad användning av förbrukningsmaterial per producerade vårdtjänster med 30 procent till utgången av 2030 jämfört med 2019 års nivå?

Syftet med denna guide är att påbörja – genom inspiration och vägledning – arbetet med att minska Region Skånes konsumtion av förbrukningsmaterial. Guiden ska även underlätta val av miljöbättre varor samt minska överanvändning. Detta leder till:

- Minskad resursförbrukning
- Minskad klimatpåverkan
- Minskade avfallsmängder

Varför?

Materialförbrukningen i sjukvården utgör cirka 40 procent av Region Skånes klimatavtryck, och är en av de miljöaspekter som bidrar till störst negativ miljöpåverkan.

Hur?

Ta inspiration från denna guide och diskutera hur er verksamhet kan hjälpas åt med att göra miljöbättre val.

[Beställ förbrukningsmaterial via Vårdgivare Skåne](#)

Arbetet bidrar till dessa globala hållbarhetsmål i Agenda 2030.

 [Miljöprogram för Region Skåne 2030](#)

Stöd vid inköp och användning av förbrukningsmaterial

Kan varan tas bort?

Ja

Stäm av med verksamhetsansvarig, miljöombud och vid behov vårdhygien. Ta bort varan från basförråd och inköpslistor. Informera berörda medarbetare.

Kan varan ersättas av ett flergångsalternativ?

Ja

Diskutera med miljöombud och Vårdhygien om det finns ett flergångsalternativ **som kan ersätta varan**. Säkerställ rengöring, desinfektion och eventuellt sterilenhetens kapacitet. Exempelvis finns flergångsalternativ för varmetäcke, pincett, rondskål, ampullbrytare, Undersök om flergångsalternativet går att köpa in via Marknadsplatsen. **Om ett flergångsalternativ saknas, undersök möjligheten att göra ett inköpsärende.**

Kan förbrukningen av varan minskas?

Ja

Se över varans användningsområden, era beställningsrutiner och lager. Diskutera med dina kollegor hur ni hanterar varan och vid vilka tillfällen. Kan användningen optimeras?

Kan varan ersättas med en likvärdig produkt av annat material?

Ja

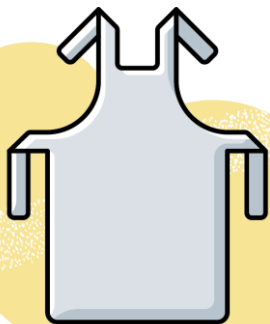
Undersök om det finns alternativ i papper/trä, återvunnen plast eller bioplast istället för fossil plast.

Välj Varugrupp

Klicka på en symbol

Handskar

Engångs-
förkläden

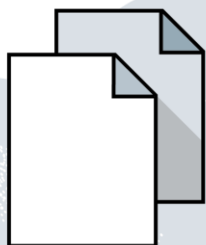
Medicin-
bägare

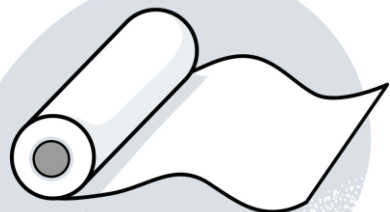
Engångs-
muggar

Rondskålar
och sprutfat

Kopierings-
papper

Brits- och
hygienunderlägg

Avfallspåsar

Skoskydd/
överdrag

Avfalls-
behållare

Handskar

Använd rätt handske vid rätt tillfälle!

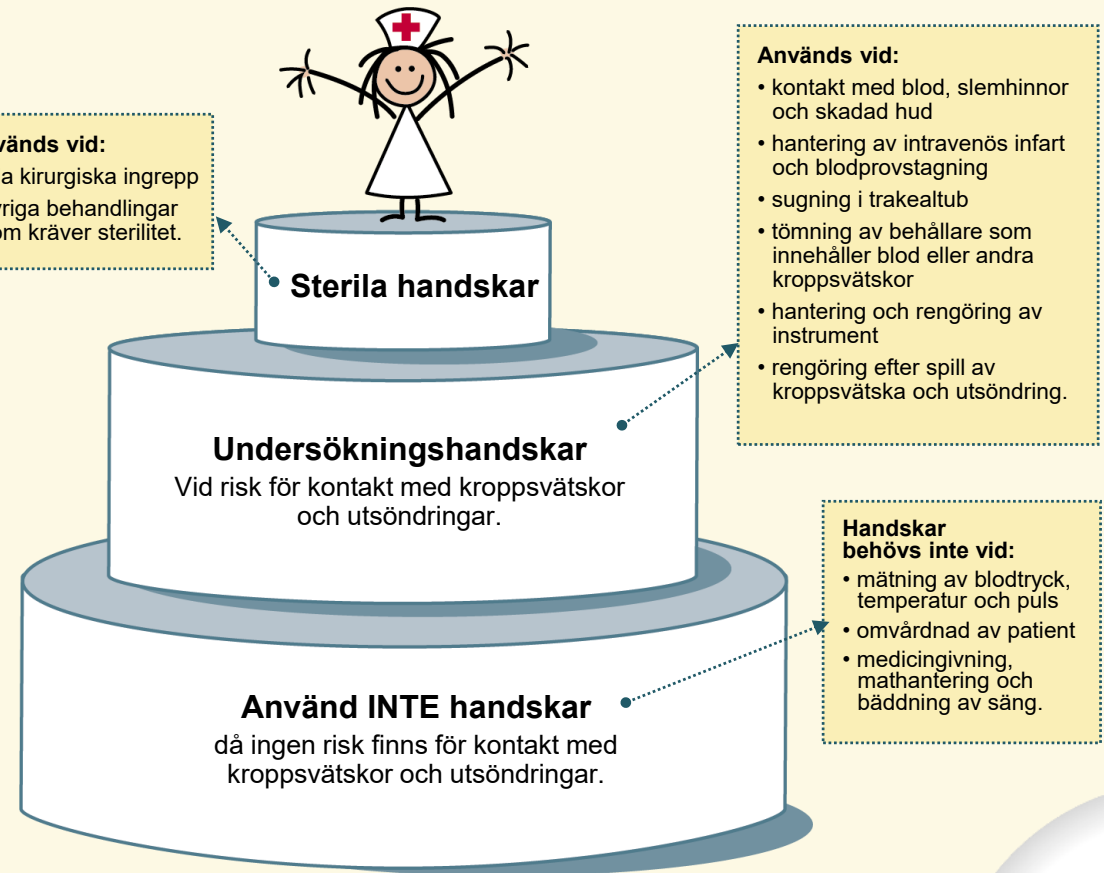
- Överanvändning och felaktig användning av handskar kan öka risken för vårdrelaterade infektioner.
- Följ Vårdhygiens rekommendationer för användning av handskar (se länkar nedan).

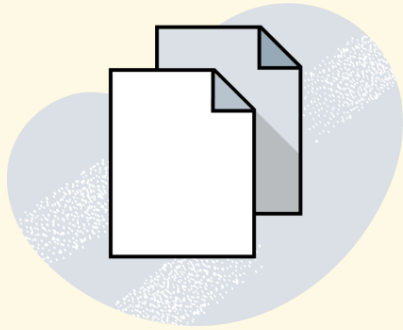
 [Informationsfilm från Vårdhygien Skåne om handhygien](#)
[Handhygien – Vårdgivare Skåne](#)
[Region Skånes handskguide](#)
[Råd vid val och användning av handskar – skydda dig mot kemiska risker](#)

Region Skåne använder varje år över 66 miljoner handskar.

Undvik överanvändning vid patientnära vård!

Ta hjälp av "Handsktårtan".

Kopieringspapper

Region Skåne köper endast in miljömärkt papper men förbrukar stora mängder varje år vilket gör att miljöpåverkan blir stor. Se över användningen och minska förbrukningen genom att:

- Ta bort egna skrivare på rummen och använd den gemensamma skrivaren. Färre skrivare genererar färre utskrifter och minskad förbrukning av toner.
- Undvik onödiga utskrifter.
- Se över mängden informationsmaterial – anpassa och sprid informationen digitalt.
- Använd dubbelsidig och svartvitt utskrift som standard.

Region Skåne förbrukar varje år över cirka 60 miljoner ark kopieringspapper.

Använd e-tjänsterna på 1177.e

Kom i gång och använd e-tjänsterna på 1177.se vid kontakt med patienter, till exempel vid provsvar. Det är snabbare, säkrare och billigare samt sparar papper, kuvert och portokostnad.

Medicinbägare

Region Skåne använder varje år mer än 4 miljoner engångsmedicinbägare i plast.

Minska förbrukningen av medicinbägare i plast genom att:

- Förhindra slentrianmässig och onödig användning. Se över ert behov och överväg alternativ.
- Byt till rostfria flergångsalternativ om det är möjligt. Flergångsbägare ska desinfekteras i diskdesinfektor och ska sedan transporteras direkt till sluten förvaring innan användning.
- Byt till pappersalternativ, till exempel läkemedelspåsar eller bägare i papper.
- Ersätt med medicinbägare Eco, vilken är tillverkad i bioplast med 40 procent lägre klimatpåverkan än motsvarande bägare i fossil plast.

Byt till miljöbättre alternativ!

Artikel	Produkt
30255, 30256, 30257, 30258	Medicinbägare Eco (gul, blå, transparent, röd)
30294	Lock till Medicinbägare Eco
30298	Medicinbägare i papper, plissé
22487	Läkemedelspåsar, papper

Undersök möjligheten att göra inköpsärenden för rostfria flergångsalternativ om de saknas i marknadsplatsen.

Avfallspåsar

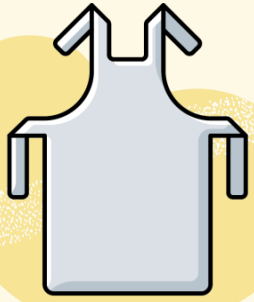
Se över användning och hantering av påsar och säckar:

- Minska antalet papperskorgar. Ta bort överflödiga avfallskärl och papperskorgar.
- Anpassa säckens storlek. Byt till mindre påse/säck om den vanligtvis bara blir halvfull.
- Se över tömningsrutiner. För en dialog med tömningsansvarig om tömning kan ske utan att byta påse eller på annat sätt anpassas efter mängden avfall.

Region Skåne använder årligen 6 miljoner avfallspåsar och -säckar i plast.
Alla avfallspåsar i plast är tillverkade i 100 procent återvunnen råvara.*

* Med undantag för avfallspåse på hållare (artnr 31377).

Engångsförkläden

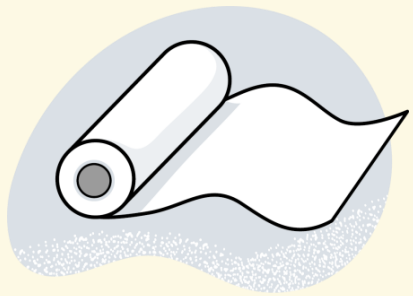
Se över användning och hantering av engångsförkläden:

- Använd engångsförkläden om arbetskläderna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material (Se Socialstyrelsen 2015:10).
- Välj förkläde Biodolmer i listan bredvid.
- Förkläden i förnybart material används redan frekvent inom Region Skåne. Fortsätt med detta!

Varje år använder Region Skåne 6,5 miljoner förkläden, varav cirka 600 000 förkläden i fossil plast. Användningen av förkläden i fossil plast har ökat sedan 2019.

Artikel	Produkt
26205	Förkläde Biodolomer 80x125 cm
26318	Förkläde Biodolomer 150x80 cm

Brits- och hygienunderlägg

Region Skåne använder dagligen 9,5 km britspapper.

- En brits ska ALLTID rengöras och torkas av med desinfektionsmedel mellan varje patient enligt Vårdhygiens riktlinjer. Det gäller även om underlägg används!
- Använd vid behov ett mindre och enklare underlägg.
- Britspapper genererar onödigt avfall och extra sopsäckar.
- Känns britsen kall? Använd vid behov ett mindre och enklare underlägg.

Artikel	Produkt
30268	Papper 40x45 cm
30270	Papper 57x80 cm
30302	Papper 57x170 cm
177	Hygienunderlägg spärrskikt och absorberent 60x60 cm

Tips vid avtorkning av brits

- Ytdesinfektionsservett för kontaktytor artikelnr 30079 och 30080
- Städ- och rengöringsduk artikelnr 27105

[Grundläggande vårdhygieniska riktlinjer](#)

Engångsmuggar

Region Skåne använder varje år över 6 miljoner engångsmuggar. Av dessa är cirka 2,5 miljoner av plast.

Se över hur och till vad ni använder engångsmuggar för dryck. Följande åtgärder ger stora miljövinster:

- Använd flergångsalternativ. Flergångsmugg i porslin eller glas som diskas i maskin är bäst för miljön.
- Förhindra slentrianmässig användning. Överväg om engångsmuggar behövs i alla rum och toaletter.
- Byt plastmuggar till pappersmuggar där det är möjligt.

Artikel	Produkt
31355	Pappersmugg vit, 12cl.
31357	Pappersmugg Design, 21 cl
31359	Pappersmugg Med Handtag, 18 cl.

Skoskydd/överdrag

- Undvik att erbjuda patienter och besökare skoskydd i plast. Om en person tar på eller av ett skoskydd, tänk på att denne behöver desinfektera händerna efteråt.
- Använd entré- och dörrmattor. Region Skåne har entrémattor på avtal. För bästa placering och storlek ta hjälp av avtalscontrollern via Serviceportalen.
- Se över städmetoder och städfrekvenser. Det finns inget krav i städavtalen att skoskydd ska finnas tillgängligt.

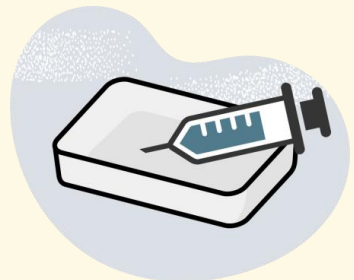
Region Skåne förbrukar årligen mer än 300 000 skoskydd i plast.

Kan en sko- och vagnräns kanske markeras vid entrén på en barnavdelning?

Foto Eva Bolinder

Rondskålar och sprutfat

Region Skåne använder varje år cirka 3 000 000 rondskålar och sprutfat i engångsmaterial.

- Minska onödig användning. Förhindra slentrianmässig användning, se över behovet och överväg alternativ.
- Byt till rostfria flergångsalternativ om det är möjligt. Flergångsartiklar som diskas i diskdesinfektor har en lägre klimatpåverkan. De är fyra gånger bättre ur ett klimatperspektiv jämfört med plast- och pappersskålar.*
- Rostfria rondskålar och sprutfat ska desinfekteras i diskdesinfektor och ska sedan transporteras direkt till sluten förvaring innan användning.

Tips på miljöbättre alternativ

Artikel	Produkter i papper
30271	Rondskål CareBowl L, återvunnet papper
30272	Sprutfat CareTainer 35 215x143x43mm
30276	Sprutfat CareTainer 65 180x90x22mm
30275	Sprutfat CareTainer 73 225x136x22 mm

Undersök möjligheten att göra inköpsärenden för rostfria flergångsalternativ om de saknas i marknadsplatsen.

* Källa Region Örebro

Avfallsbehållare för skärande/stickande avfall

Minska klimatpåverkan genom att:

- Ersätta gul avfallsbehållare för skärande/stickande avfall (också kallad kanylburk) som består av fossil plast med avfallsbehållare i förnybar råvara.

Woodsafe® avfallsbehållare består av 80 procent förnybar råvara. Enligt en oberoende livscykelanalys som beställts av leverantören är klimatpåverkan från avfallsbehållare i förnybar råvara 66 procent lägre jämfört med avfallsbehållare i fossil plast.*

* Källa: FrostPharma, www.woodsafegreen.com

Byt till klimatbättre alternativ!

Artikel	Produkt
31196	Avfallsbehållare Woodsafe 0,5 liter
31197	Avfallsbehållare Woodsafe 2 liter
31198	Avfallsbehållare Woodsafe 3 liter
31199	Avfallsbehållare Woodsafe 6 liter
31200	Avfallsbehållare Woodsafe 12 liter
31201	Avfallsbehållare Woodsafe 25 liter
31202	Avfallsbehållare Woodsafe 50 liter

Uppföljning av materialförbrukning

- Uppföljning är en viktig del i miljömålsarbetet. Här ser vi om åtgärder och insatser har gett önskat resultat.
- I miljöredovisningen presenteras föregående års resultat.
- Via Qlikview *Artiklar Miljö Klimat*, kan alla följa upp materialförbrukningen på den egna arbetsplatsen.

 [QlikView AccessPoint \(ha ditt e-tjänstekort/RS-kort redo\)](#)
[Region Skånes miljöredovisning](#)

Fler tips

- På Vårdgivare Skåne finns information om förbrukningsmaterial, som till exempel produktkataloger, löpande produktinformation, reklamation, inköpskontakter, med mera.
- [Beställ förbrukningsmaterial via Vårdgivare Skåne.](#)
- Gör alltid ett inkösuppdrag om produkten inte finns på avtal. Läs mer på Marknadsplatsen.
- Vid behov av support kontakta Kundcenter via deras chatt eller telefon (39 000).

Lämna förbättringsförslag

- Kontakta miljöombudet eller motsvarande på din avdelning.
- Kontakta din förvaltnings övergripande miljöstöd/miljöstrateg.

Guiden är framtagen av Region Skånes miljöstrateger i minskningsgrupp för förbrukningsmaterial med idé och inspiration från Primärvården Skånes miljöstrateg. Vårdhygien har medverkat i framtagandet samt faktagranskat guiden. Artikelnummer är hämtade från Marknadsplatsen. Beslutad av Thorbjörn Lindqvist, regionövergripande miljöansvarig den 2024-06-20.

